

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce pojednává o úplatkářských trestných činech, které tvoří z pohledu trestního práva jádro postihu korupce na našem území. Text nejprve rozebírá pojem korupce a úplatkářství a následně se věnuje vývoji právní úpravy v této oblasti, a to od roku 1852 do současnosti. V práci jsou rozebrány i důsledky změny pojetí trestného činu podle současného trestního kodexu (zákon č. 40/2009 Sb.) oproti tomu předešlému (zákon č. 140/1961 Sb.). Pozornost zasluží především skutečnost, že zformalizování pojetí trestného činu s sebou nepřineslo žádoucí zpřesnění skutkových podstat trestných činů úplatkářství. Cílem práce je hlubší rozbor aktuální úpravy úplatkářských trestných činů. Jde o trestné činy přijetí úplatku, podplacení a nepřímého úplatkářství podle současně platného trestního kodexu. Jádrem práce je analýza klíčových pojmů v oblasti úplatkářských trestných činů, jakými jsou úplatek, obecný zájem, úřední osoba a podnikání. Text obsahuje i pojednání o úpravě úplatkářských trestných činů na Slovensku a ve Spolkové republice Německo. V závěru jsou pak představeny některé návrhy *de lege ferenda*, které vychází z detailního rozboru české právní úpravy a pojednání o vybraných zahraničních právních úpravách. Tyto návrhy by vedly ke zpřesnění a zpřehlednění úplatkářských trestných činů a v konečném důsledku i k rozšíření počtu trestných činů postihujících jádro korupce v trestním zákoníku.

Trestní právo má působit jako *ultima ratio*. Pouze v případě, že prohrěšek nelze postihnout méně invazivními právními prostředky, nastupují prostředky trestního práva. Úplatkářství jako negativní fenomén současnosti je nejen téma velmi závažné, ale i aktuální, jak ukazuje celospolečenská diskuze. V návaznosti na pojetí trestního práva jako *ultima ratio* a z ní vyplývající zásady subsidiarity trestní represe je na pováženou, že v oblasti postihu úplatkářství neexistují odpovídající správní delikty ani odpovídající soukromoprávní sankce (výjimkou jsou snad jen ustanovení o nekalé soutěži). Skutkové podstaty trestných činů úplatkářství nejsou dostatečně určité a ve spojení s legálně nedefinovaným pojmem obecný zájem si nemusí být adresát normy právně jist, zda koná dle práva. Otázkou je soulad těchto skutkových podstat s ústavní zásadou *nullum crimen sine lege certa*. Na to vše je však v textu upozorněno.